

Norske
Landbrukstenester

Avtaleparter

Innspill jordbruksforhandlinger 2011

--

Ferie/fritid

- **Ekstra utbetaling av tilskudd ferie/fritid**
Det bør innføres en ekstra dokumentert utbetaling i februar, med søknadsfrist i august.
- **Tilskuddet må følge kostnadsutviklingen**
For å ta igjen tapt kostnadsutvikling bør tilskuddet til ferie/fritid økes til kr. 75.000,-.

Sykdom

- **Tilskuddet må følge kostnadsutviklingen**
For å ta igjen tapt kostnadsutvikling bør tilskudd pr. dag under sykdom økes til kr. 1.600,-
- **Forskriften må tilpasses folketrygden**
Regelverk under sykdom følger ikke forandringer i folketrygden og må tilpasses dette.
- **Krav til næringsinntekt for nyetablerte**
Nyetablerte må slippe krav til næringsinntekt for å få tilskudd under sykdom. Selv om det er rom til å gi dispensasjon så er dette et usikkert moment.
- **Avkorting mot andre lønnsinntekter**
For å få likebehandling bør samordning av tilskudd med lønnsinntekt utenfor gården tas bort.

Landbruksvikarordningen

- **Tilskudd til administrasjon**
Kurs/opplæring av landbruksvikar bør ikke være en del av administrasjonsutgiftene.
- **Tilskuddet må følge kostnadsutviklingen**
Tilskudd pr. årsverk har stått i ro siste året, mens egenbetaling har steget i takt med dagsats under sykdom. Dette medfører en dyrere ordning for gårdsbruk som ikke har full dagsats.
- **Fordeling av overskudd/underskudd**
Det må være mulig å se på overskudd/underskudd over flere år, og ikke som i dag der overskudd blir trukket inn og underskudd skal dekkes av avløserlagene.
- **Fordeling av ubenyttede årsverk**
Om erfaring viser at årsverk ikke blir brukt bør dette kunne omfordeles innen fylket.

Tidlig pensjon

- **Inntekt utenom næringsinntekt fra bruket**
For å ta ut tidligpensjon må minimum næringsinntekt fra gårdsdriften ha vært 67%. I dag er det usikkert om inntekt fra pensjonsordninger blir regnet inn i dette grunnlaget. Dette må avklares. Inntekt fra pensjonsordninger er ikke arbeidsinntekt, men rettigheter opparbeidet tidligere, og bør ikke regnes som del av inntekt utenom gårdsdriften.

Se vedlegg for mer utfyllende informasjon!

Ferie/fritid

- **Ekstra utbetaling av tilskudd ferie/fritid**

Det er fra forhandlingene i fjor satt ned en arbeidsgruppe for å se på mulighetene for å få til en ekstra utbetaling av tilskudd ferie/fritid. Et av alternativene til arbeidsgruppen er en ekstra dokumentert søknad ved søknadsomgangen i august med utbetaling i februar. Vi mener at avtalepartene må gå for denne løsningen.

Å innføre en ekstra dokumentert utbetaling løser mange problem;

- Unge bønder som starter opp slipper å forskuttere i 18 måneder ved oppstart
- Bedre likviditet i ordningen fører til mer ferie/fritid for den enkelte
- Avlastning ved ferie/fritid vil føre til mindre sykdom og færre ulykker
- Mer stabil sysselsetting av arbeidskraft, dvs. bedre tilgang på kvalifisert arbeidskraft
- Bedre beredskap ved sykdom

For yngre bønder er gode og stabile velferdsordninger en viktig faktor for at de velger å gå inn i næringen. Mangel på ferie og fritid er en faktor som gjør at mange velger å slutte.

- **Tilskuddet må følge kostnadsutviklingen**

Antall dager/timer ferie og fritid en bonde får for tilskuddet er kraftig redusert da utviklingen på tilskudd ikke følger kostnadsutviklingen. Selv om lønnen til avløserne er lav i forhold til mange andre yrkesgrupper er timeprisen bonden må betale for kvalifisert arbeidskraft i 2010 kr. 207,40¹ inklusive sosiale utgifter, forsikringer og administrasjon. En bonde med maks tilskudd på kr. 64.000,- vil da kunne få ferie- og fritidsavløsning i ca. 308,5 timer eller ca. 41 dager. I 1999 kostet arbeidskraften 137,70² i timen, og maks tilskudd var kr. 48.000,-. Den samme bonden fikk da ca. 348,5 timer eller ca. 46 dager ferie- og fritidsavløsning for tilskuddet.

For å ta igjen tapt kostnadsutvikling bør tilskudd ferie/fritid økes til kr. 75.000,-.

Sykdom

- **Tilskuddet må følge kostnadsutviklingen**

Når det gjelder avløsning under sykdom er den reelle kostnaden i 2010 kr. 1.556,00³ pr. dag, mens tilskuddet fra 1.1.2011 er kr. 1.250,- pr. dag. Dette medfører en egenandel pr. dag på kr. 306,00. Ved langvarig sykdom medfører dette en stor økonomisk belastning i tillegg til sykdommen. I verste fall, økonomisk ruin.

For å ta igjen tapt kostnadsutvikling bør tilskudd pr. dag under sykdom økes til kr. 1.600,-

- **Forskriften må tilpasses folketrygden**

Spesielt har regelverket ved svangerskap sakkert akterut i forhold til forandringer som er gjort i Folketrygden. Tidskonto forskyving/gradering av permisjon er ikke tatt inn i forskrift. I tillegg er det på noen andre områder også behov for tilpassning.

- **Krav til næringsinntekt for nyetablerte**

Nyetablerte må slippe krav til næringsinntekt for å få tilskudd under sykdom. Erfaringer viser at de fleste får dispensasjon og da kan man like gjerne regulere dette i forskrift. I dag medfører dette et ekstra usikkert moment i tillegg til sykdommen.

¹ Minstelønn pr. time kr. 151,74. Sosiale kostnader, forsikring med mer 36,7 %

² Lønn pr. time kr. 103,05. Sosiale kostnader, forsikring med mer 33,6 %

³ Kr. 207,40 pr. time x 7,5 timer

Bønder som har vært samboere før de blir gifte får ikke dispensasjon fra kravet om næringsinntekt for nye brukere. I andre sammenhenger blir det operert med at man må ha vært samboere i minst to år før regler gjelder. Det bør gjelde også her, særlig siden samboere ikke kan dele næringsinntekt i enkeltpersonforetak.

- **Avkorting mot andre lønnsinntekter**

Dersom en gårdbruker har jobb ved siden av gårdsbruket og blir syk, samordnes tilskuddet med sykepengene brukeren får fra NAV eller privat arbeidsgiver for jobben utenom gården. Selv om dette er inntekter som er relatert til arbeid utenom gården fører de til trekk i tilskuddet. Stram likviditet er en viktig grunn til at mange bønder må arbeide utenfor gården. Disse bør ha de samme rettighetene som de som arbeider heltid på gården.

For å få en likebehandling bør samordning av tilskudd med lønnsinntekt utenfor gården tas bort.

Landbruksvikarordningen

- **For videre utvikling av ordningen så er det viktig å se på følgende;**
 - Tilskuddet må følge kostnadsutviklingen
 - Opplæring av landbruksvikarer er kostbart og bør ikke belastes administrasjonstilskuddet som i dag
 - Det går med mye arbeid til administrering av ordningen
 - Slik det er i dag så er det laget som må dekke et underskudd, mens staten tar tilskuddet i retur ved et overskudd. Resultatet må kunne ses på over flere år.
 - Tre dagers egenmelding ved bruk av landbruksvikar må gjeninnføres.

Med hilsen
Norske Landbrukstenester

Frode Alfarnes
Daglig leder